

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang Panalungtikan

Kabudayaan mangrupa idéntitas hiji bangsa. Manusa jeung kabudayaan raket patalina sabab manusa mangrupa bagian tina kabudayaan éta sorangan. Méh sakabéh tindakan manusia kaasup kana produk kabudayaan. Kabudayaan di Indonesia kacida réana, jeung tangtu unggal daerah miboga ciri has kabudayaanana sorangan.

Kabudayaan bisa dihartikeun hal-hal nu aya patalina jeung akal (Koentjaraningrat, 2009, kc. 146). Nurutkeun E.B Tylor (dina Setiadi spk, 2006, kc. 28), budaya nyaéta sakabéh kompléks ngawengku pangaweruh, kapercayaan, kasenian, moal, paélmuan, hukum, adat istiadat, jeung kamampuh séjén, sarta kabiasaan nu bisa dicangking ku manusa minangka anggota masarakat. Sedengkeun René Char nétélakeun yén kabudayaan nyaéta warisan nu diturunkeun tanpa surat wasiat (Sutrisno jeung Putranto, 2005, kc. 19).

Budaya pikeun masarakat mangrupa hal nu penting dina kahirupan, sabab budaya mangrupa idéntitas. Salian jadi idéntitas, budaya ogé mangrupa sistem tata kahirupan atawa saperti *blue-print* (cetak biru) nu dijadikeun *desain for living* (desain pikeun kahirupan) dina ngalakukeun hiji paripolah. Williams (1981) nétélakeun yén budaya nyaéta “*keseluruhan cara hidup*”, budaya minangka ma’na jeung ajén kahirupan sapopoé nu mangrupa bagian tina totalitas éksprésif hubungan-hubungan sosial (Triyanto, 2014, kc. 35).

Dumasar sababaraha wangenan di luhur, bisa dihartikeun yén kabudayaan téh raket pisan jeung kahirupan sapopoé. Ku kituna, loba acara pikeun ngaréprésentasikeun budaya. Kabudayaan di Indonesia nu kacipta lobana, dimangpaatkeun pikeun diréprésentasikeun kana wangun karya seni, salasahijina karya film. Kakuatan jeung kamampuh film nyaéta bisa ngahontal ségmén sosial nu leuwih lega, ku kituna para ahli ngébréhkeun yén film miboga poténsi pikeun mangaruhan balaréa (Sobur, 2013, kc. 127).

Eddy D. Iskandar, dina diskusi nu judulna “*Peranan Orang Sunda dalam Jagat Perfilman Indonesia*” nétélakeun yén film nu ngagunakeun kasang tukang

budaya Sunda téh saeutik, malah mah can aya. Loba karya sastra Sunda nu bisa ditranformasikeun jadi film tapi bangbaluhna dina basa sabab teu kabéh produser di Indonesia bisa basa Sunda. Tapi, film nu maké kasang tukang budaya Sunda lain hartina kudu maké basa Sunda, tapi bisa jadi inspirasi tina kisah atawa carita sastra Sunda (beritasatu.com).

Salasahiji tarékah dina ngawujudkeun ayana film nu ngagunakeun latar jeung budaya Sunda nyaéta film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin. Salian kasang tukang nu ngagunakeun budaya Sunda, ieu film ogé ngagunakeun basa Sunda dina sakabéh dialogna. Ieu film kaasup film musical sabab kabéh dialogna dihaleuangkeun. Film *Cakra Buana* téh mangrupa tarékah pikeun nanjurkeun deui basa jeung budaya Sunda. Ieu film kungsi ditayangkeun di ajang “*Bali International Film Festival 2015*” atawa “*Balinale 2015*”.

Pentingna dilaksanakeun ieu panalungtikan téh sangkan ngajembaran élmu pangaweruh kabudayaan, hususna dina dunya perfilman anu jarang maké kasang tukang budaya jeung basa Sunda. Salian ti éta, ieu panalungtikan téh dipiharep bisa jadi salasahiji lawang pikeun ngajembaran panalungtikan ngeunaan film-film Sunda, hususna nu ngaguar ngeunaan aspék atawa unsur-unsur budayana.

Panalungtikan ngeunaan budaya geus réa dilaksanakeun, boh dina unsur-unsurna atawa ajén budayana. Éta panalungtikan ngeunaan unsur budaya téh réana dina wangun karya sastra atawa seni tradisi, di antarana, nyaéta “Struktur Intrinsik jeung Unsur Budaya dina Novél *Tanjeur Na Juritan Jaya di Buana Karangan Yoséph Iskandar Pikeun Bahan Pangajaran Aprésiasi Sastra di SMA*” ku Winda Rohayani (2013); “Analisis Struktur jeung Ajén Budaya dina Novél *Baruang ka nu Ngarora Karya D.K Ardiwinata*” ku Thaifur Abu Yazid, (2015); “*Ajén Budaya dina Kasenian Bangréng di Desa Mekarmukti Kacamatan Cilawu Kabupaten Garut Pikeun Bahan Pangajaran Maca Kelas XI*” ku Linda Rusmalinda, (2017); “*Ajén Budaya dina Kasenian Badogar di Désa Margalaksana Kecamatan Cilawu Kabupaten Garut Pikeun Bahan Pangajaran Maca Di SMA Kelas XI, ku Ginanjar Muhamad Sukamdani, (2014); Analisis Unsur-Unsur Budaya dalam Film Dokumenter Regards VI sebagai Bahan Pembelajaran Budaya Pada Mata Kuliah*

Civilisation Française, ku Indah Nevira Trisna, (2013); *Analisis Unsur-Unsur Budaya dalam Film Comme Un Chef*, ku Syifa Nudiya Fauziyah, (2015).

Ku kituna, ieu panalungtikan perlu dilakukeun, sarta dirumuskeun dina judul “Unsur Budaya jeung Struktur Naratif dina Carita Film *Cakra Buana* Karya Sutradara Massimo Burhanuddin”.

1.2 Idéntifikasi Masalah jeung Rumusan Masalah

1.2.1 Idéntifikasi Masalah

Patali jeung ieu panalungtikan, aya sababaraha masalah anu diidéntifikasi:

- 1) Unsur-unsur budaya dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin.
- 2) Struktur naratif dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin.

1.2.2 Rumusan Masalah

Dumasar idéntifikasi masalah nu geus dipedar di luhur, aya sababaraha masalah nu kudu dirumuskeun. Ieu masalah téh ditepikeun dina wangun patalékan di handap.

- 1) Kumaha unsur-unsur budaya dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin?
- 2) Kumaha struktur naratif dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin?

1.3 Tujuan Panalungtikan

Ieu panalungtikan miboga dua tujuan, nyaéta: 1) tujuan umum, jeung 2) tujuan husus.

1.3.1 Tujuan Umum

Luyu jeung pasualan nu geus dirumuskeun, tujuan umum dina ieu panalungtikan nya éta pikeun nganalisis jeung ngadéskripsikeun unsur-unsur budaya dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo

Burhanuddin, sarta struktur naratif dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin.

1.3.2 Tujuan Husus

Tujuan husus dina ieu panalungtikan nyaéta:

- 1) Ngadéskripsikeun unsur-unsur budaya dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin.
- 2) Ngadéskripsikeun struktur naratif dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin.

1.4 Mangpaat/Signifikansi Panalungtikan

Mangpaat ieu panalungtikan ngawengku dua mangpaat sacara umum, nya éta 1) mangpaat téoritis, jeung 2) mangpaat praktis.

1.4.1 Mangpaat Téoritis

Mangpaat sacara téoritis tina ieu panalungtikan nyaéta bisa ngajembaran khasanah kamekaran paélmuan hususna ngeunaan kabudayaan jeung perfilman, sarta mekarkeun élmu pangaweruh ngeunaan unsur-unsur budaya nu ngawengku 1) basa, 2) sistem pangaweruh, 3) organisasi sosial, 4) sistem téknologi, 5) sistem pakasaban, 6) sistem réligi, jeung 7) kasenian. Ieu panalungtikan ogé pikeun ngagambarkeun struktur naratif nu nyangkaruk dina carita film *Cakra Buana* karya sutradara Massimo Burhanuddin.

1.4.2 Mangpaat Praktis

Mangpaat praktis ieu panalungtikan nya éta 1) pikeun panulis, bisa nambahán élmu pangaweruh jeung wawasan dina widang budaya Sunda, 2) jadi sumber référénsi mahasiswa séjénna dina nalungtik budaya, jeung 3) pikeun masarakat umum, bisa nambahán élmu pangaweruh ngeunaan budaya, numuwuhkeun kareueus kana budaya Sunda.

1.5 Raraga Nulis

Tahap ahir sanggeus data dianalisis nyaéta nyusun laporan dina wangun skripsi. Raraga nulis dina ieu skripsi nyaéta:

BAB I: bubuka nu ngabahas ngeunaan kasang tukang masalah, idéntifikasi masalah, rumusan masalah, tujuan jeung mangpaat panalungtikan sarta raraga nulis.

BAB II: kajian tiori nu eusina ngajéntrékeun ngeunaan kabudayaan jeung film.

BAB III: métode panalungtikan anu eusina ngawengku métode jeung téknik panalungtikan, désain panalungtikan, instrumén panalungtikan, sumber data.

BAB IV: analisis panalungtikan. Eusina ngawengku prak-prakan panalungtikan, nganalisis unsur-unsur budaya jeung struktur naratif dina film nu ditalungtik.

BAB V: penutup nu eusina ngawengku kacindekan hasil panalungtikan sarta saran pikeun panalungtikan satuluyna.